

Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία

Ενότητα Γ: Μεσοβυζαντινή Τέχνη (843-1204)
Ζωγραφική.

Στουφή - Πουλημένου Ιωάννα

Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν

Τμῆμα Θεολογίας - Θεολογικὴ Σχολή

Ζωγραφική

Εικόνα 1

Κωνσταντινούπολη.
Αγία Σοφία.
Ψηφιδωτό. Η
βρεφοκρατούσα
Παναγιά στο
τεταρτοσφαίριο
της αψίδας, 867.

Εικόνα 2

Κωνσταντινούπολη.
Αγία Σοφία.
Ψηφιδωτό.
Ένθρονος Χριστός
πάνω από τη
βασιλική πύλη, π.
912.

Εικόνα 3

Κωνσταντινούπολη.
Αγία Σοφία.
Ψηφιδωτό.
Βρεφοκρατούσα
Θεοτόκος με τον Μ.
Κωνσταντίνο και τον
Ιουστινιανό, π.
1000.

Εικόνα 4

Θεσσαλονίκη. Αγία
Σοφία. Ψηφιδωτό.
Η Ανάληψη
(λεπτομέρεια), 885.

Εικόνα 5

Θεσσαλονίκη,
Άγιος Γεώργιος.
Τοιχογραφία. Η
Ανάληψη, τέλος
9^{ου} αι.

Εικόνα 6

Νάξος.
Πρωτόθρονη στο
Σαγκρί.
Τοιχογραφίες
τρούλου (α΄
στρώμα), 1052.

Εικόνα 7

Αττική, Κορωπί.
Ναός της
Μεταμορφώσεως
του Σωτήρος,
τέλος 10^{ου}-αρχές
11^{ου} αι.

Εικόνα 8

Βοιωτία. Καθολικό
μονής Οσίου
Λουκά. Ψηφιδωτό.
Η Γέννηση, α' μισό
11^{ου} αι.

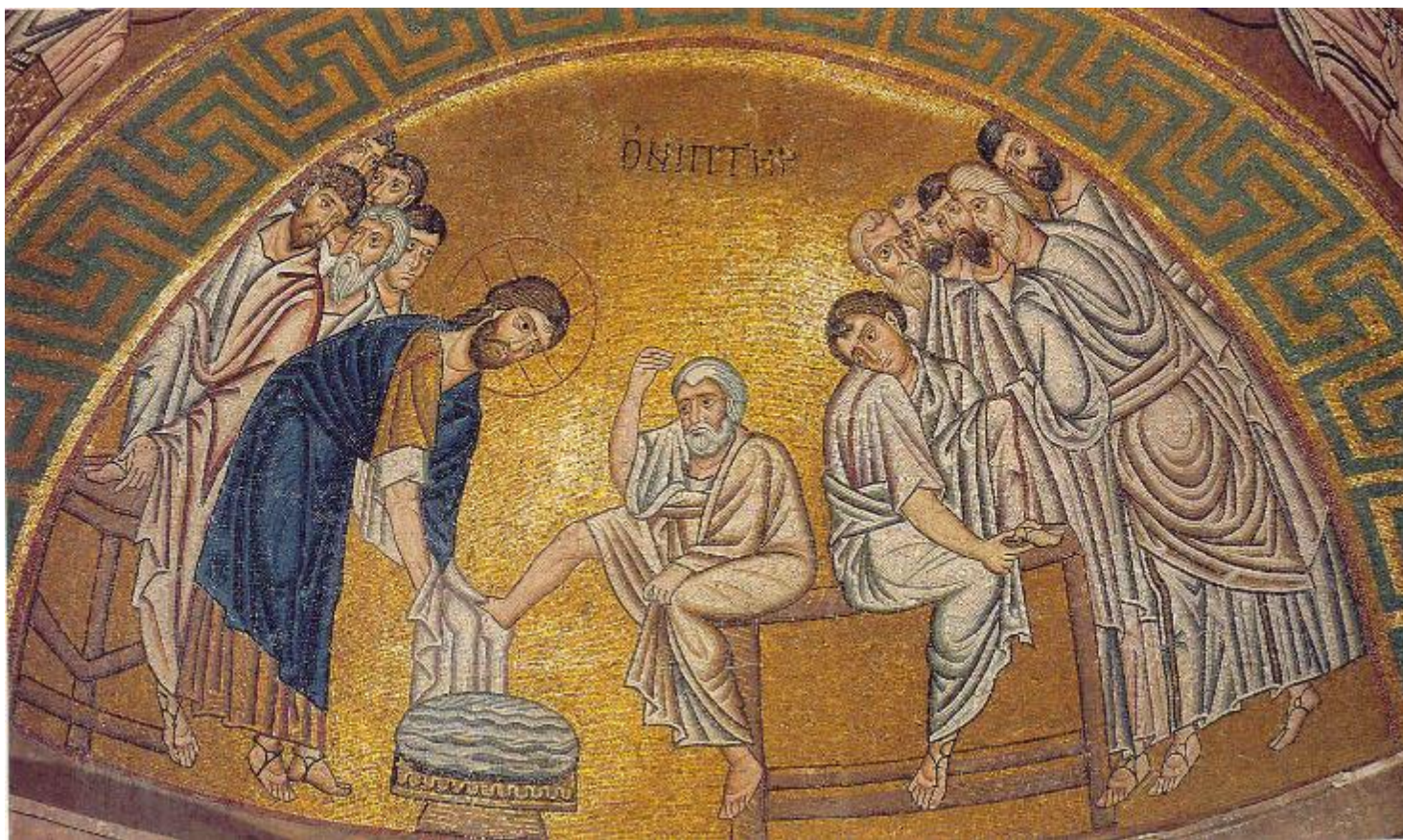
Εικόνα 9

Βοιωτία. Καθολικό
μονής Οσίου Λουκά.
Ψηφιδωτό. Η
Υπαπαντή.

Εικόνα 10

Βοιωτία. Καθολικό
μονής Οσίου Λουκά.
Ψηφιδωτό. Ο
Νιπτήρας.

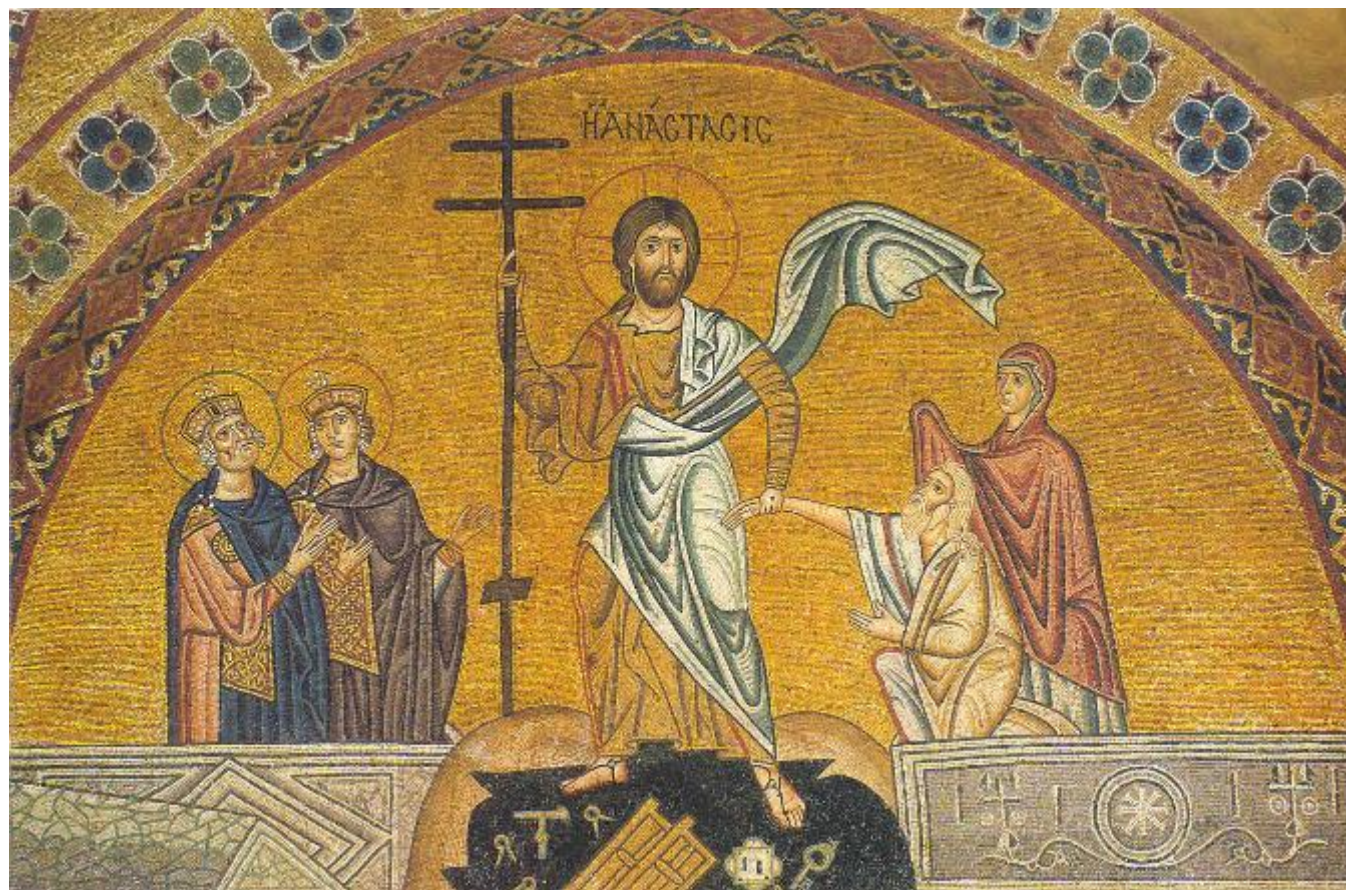
Εικόνα 11

Βοιωτία. Καθολικό
μονής Οσίου Λουκά.
Ψηφιδωτό. Η
Σταύρωση.

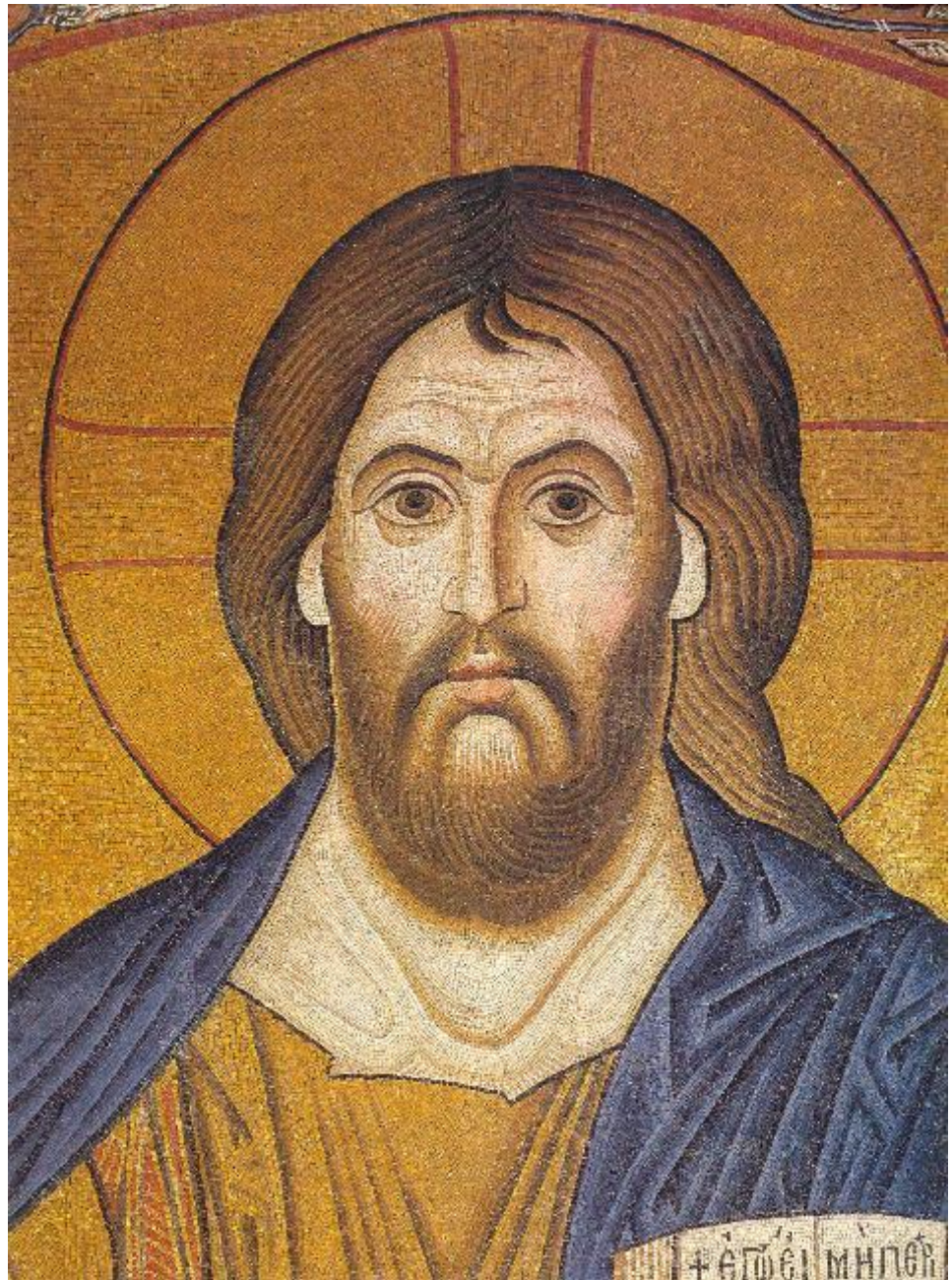
Εικόνα 12

Βοιωτία. Καθολικό
μονής Οσίου Λουκά.
Ψηφιδωτό. Η
Ανάσταση.

Εικόνα 13

Βοιωτία. Καθολικό
μονής Οσίου Λουκά.
Ψηφιδωτό. Ο
Χριστός πάνω από
την είσοδο στον
κυρίως ναό.

Εικόνα 14

Κωνσταντινούπολη.
Αγία Σοφία.
Ψηφιδωτό. Ο
ένθρονος Χριστός με
τον αυτοκράτορα
Κωνσταντίνο
Μονομάχο και την
αυτοκράτειρα Ζωή,
1044.

Εικόνα 15

Χίος. Νέα Μονή.
Η Βάπτιση του
Χριστού.

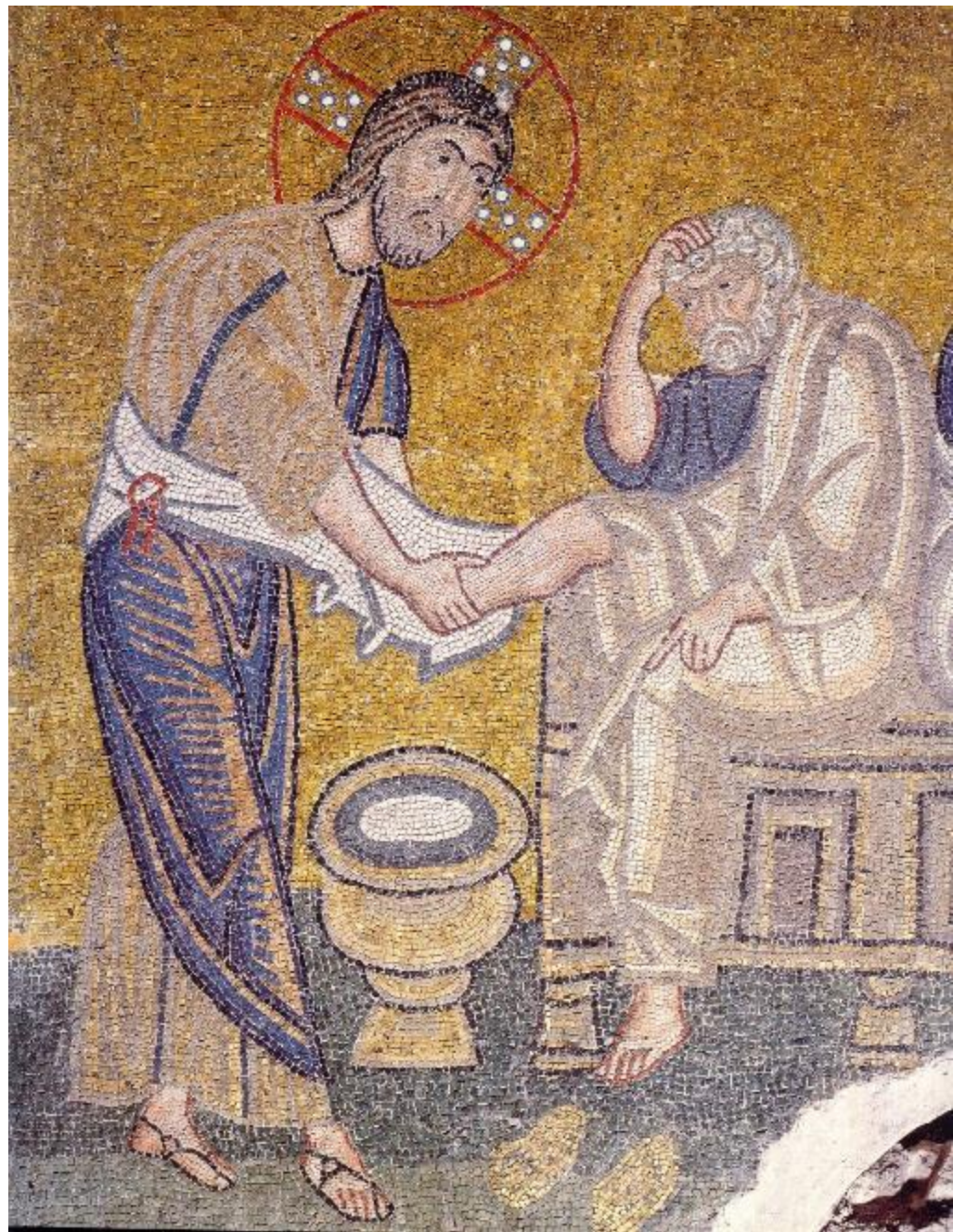
Εικόνα 16

Χίος. Νέα Μονή. Η
Ανάσταση, 1042-
1056.

Εικόνα 17

Χίος. Νέα Μονή. Ο
Νιπτήρας
(λεπτομέρεια).

Εικόνα 18

Αχρίδα. Αγία Σοφία.
Η Κοινωνία των
Αποστόλων
(λεπτομέρεια), 1037-
1056.

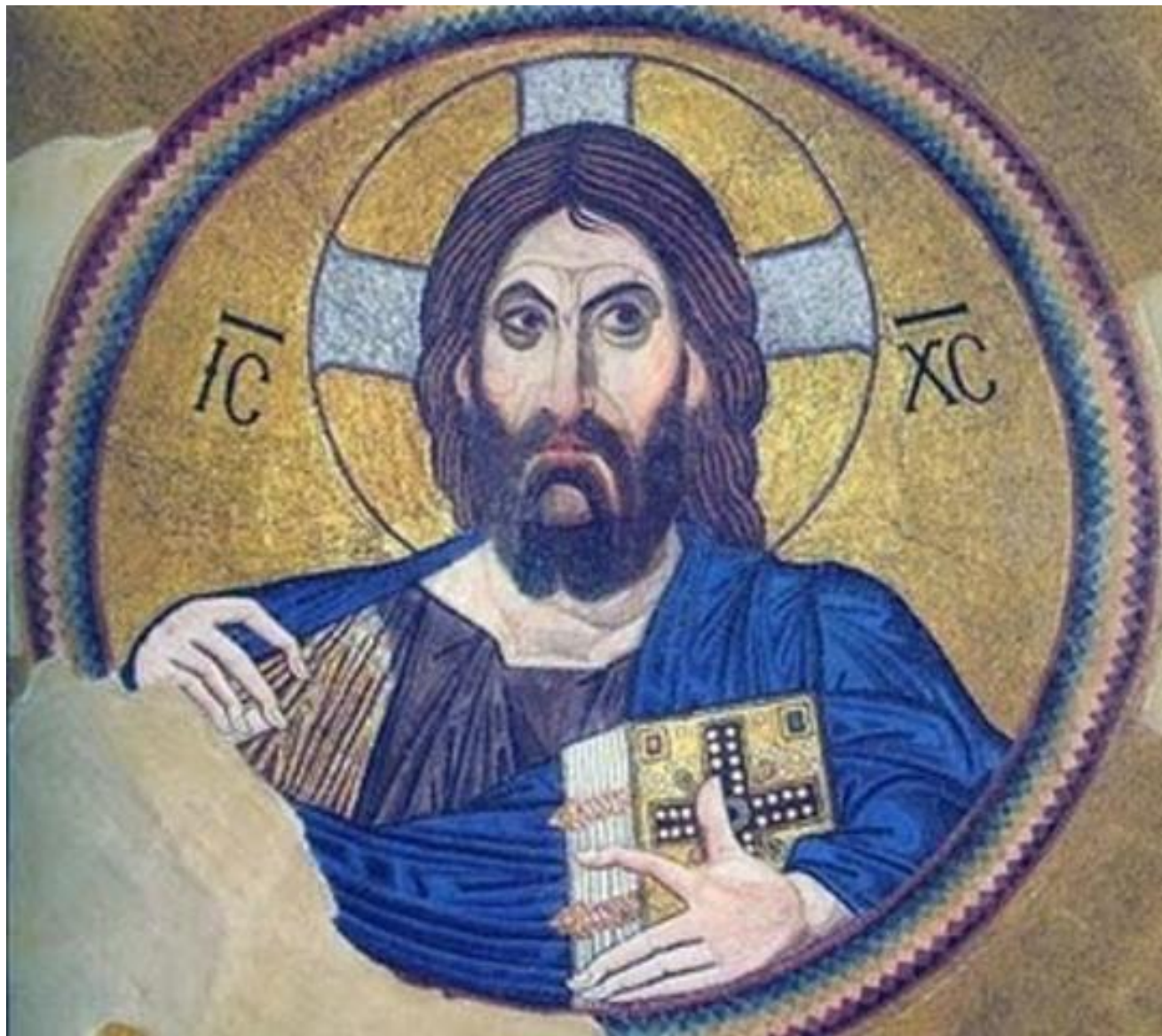
Εικόνα 19

Αχρίδα. Αγία Σοφία.
Τοιχογραφία. Η
Ανάληψη
(λεπτομέρεια).

Εικόνα 20

Αττική. Μονή
Δαφνίου. Ψηφιδωτό.
Ο Παντοκράτορας,
τέλη 11^{ου} αι.

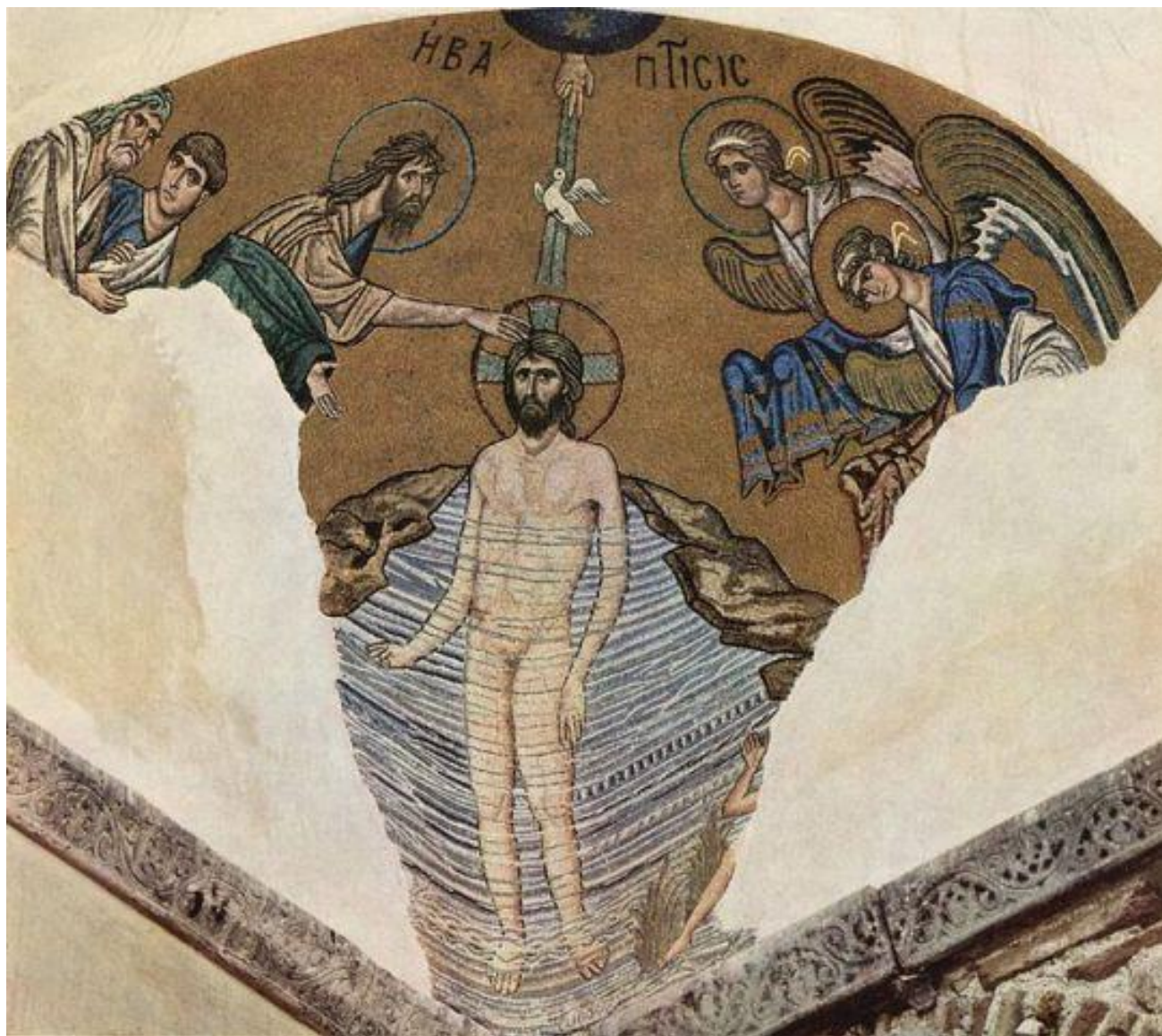
Εικόνα 21

Αττική. Μονή
Δαφνίου. Ψηφιδωτό.
Η Γέννηση.

Εικόνα 22

Αττική. Μονή
Δαφνίου, Ψηφιδωτό.
Η Βάπτιση.

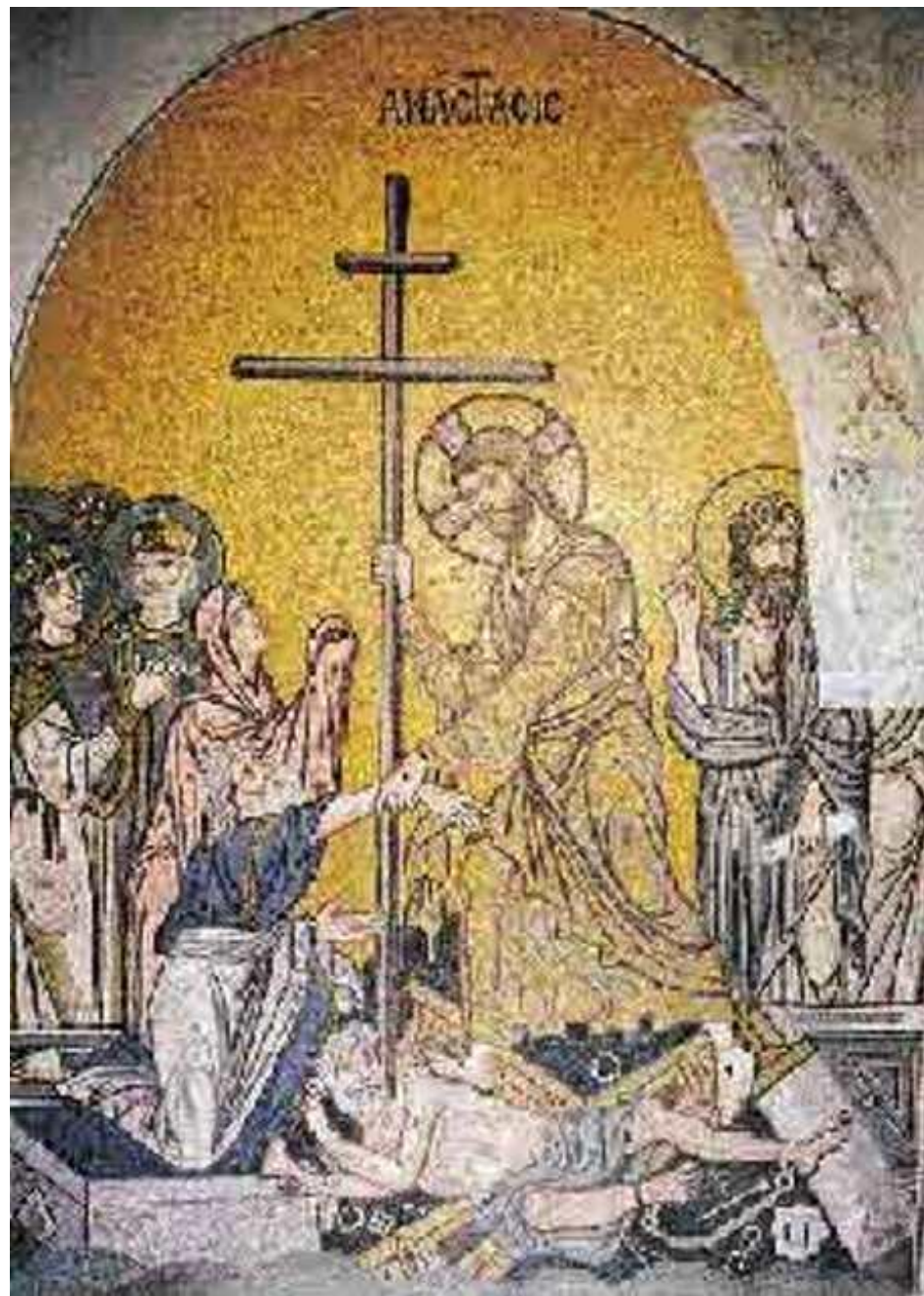
Εικόνα 23

Αττική. Μονή
Δαφνίου. Ψηφιδωτό.
Η Σταύρωση.

Εικόνα 24

Αττική. Μονή
Δαφνίου. Ψηφιδωτό.
Η Ανάσταση.

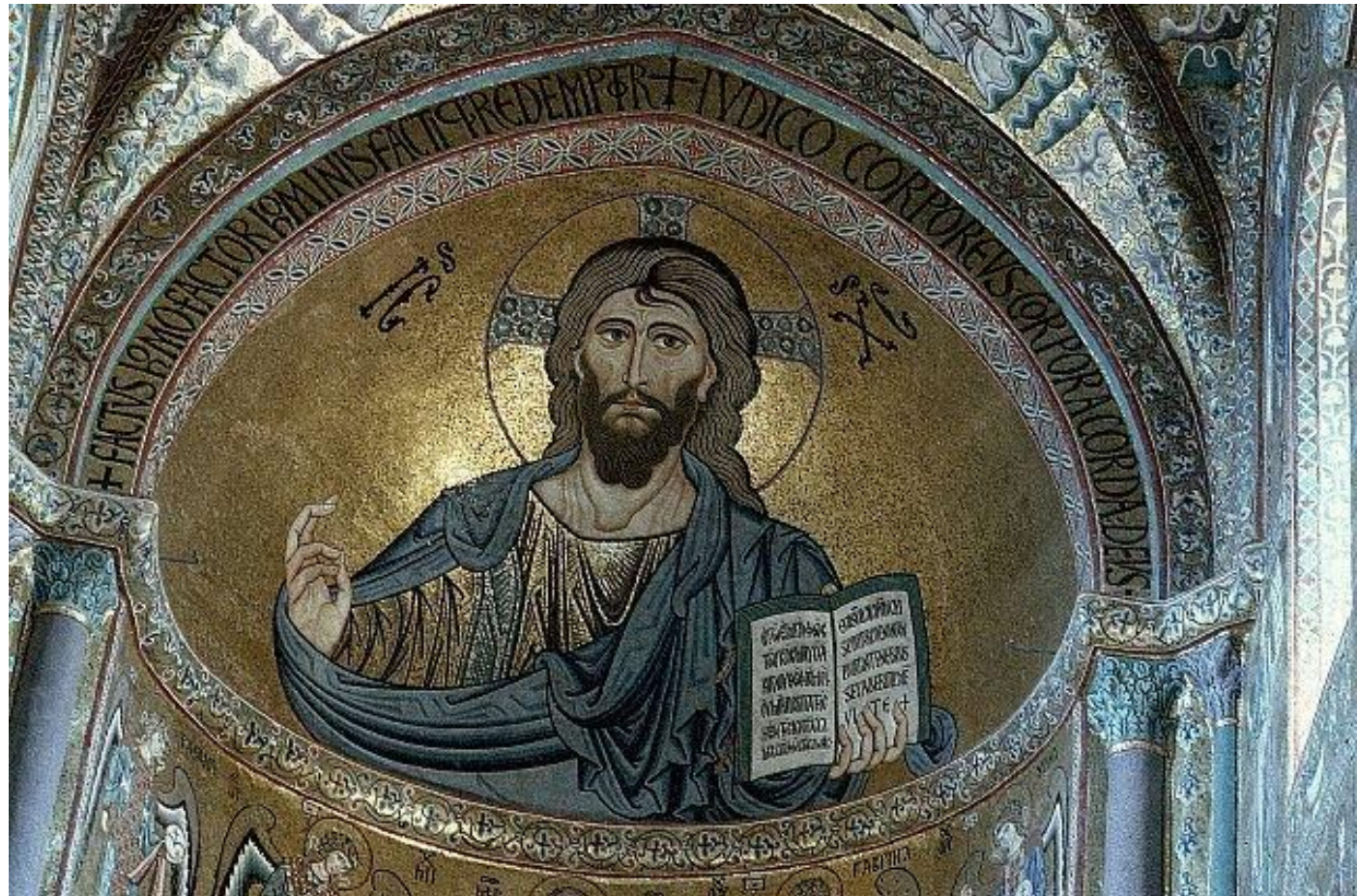
Εικόνα 25

Κωνσταντινούπολη.
Αγία Σοφία.
Ψηφιδωτό.
Βρεφοκρατούσα
Παναγία με τον
Ιωάννη Β' Κομνηνό
και την
αυτοκράτειρα
Ειρήνη, π. 1118.

Εικόνα 26

Σικελία, Τσεφαλού.
Μητρόπολη.
Ψηφιδωτό. Ο
Χριστός
Παντοκράτωρ,
1148.

Εικόνα 27

Σικελία, Παλέρμο,
Martorana.
Ψηφιδωτό. Η
εικονογράφηση του
τρούλου, 1143-1151.

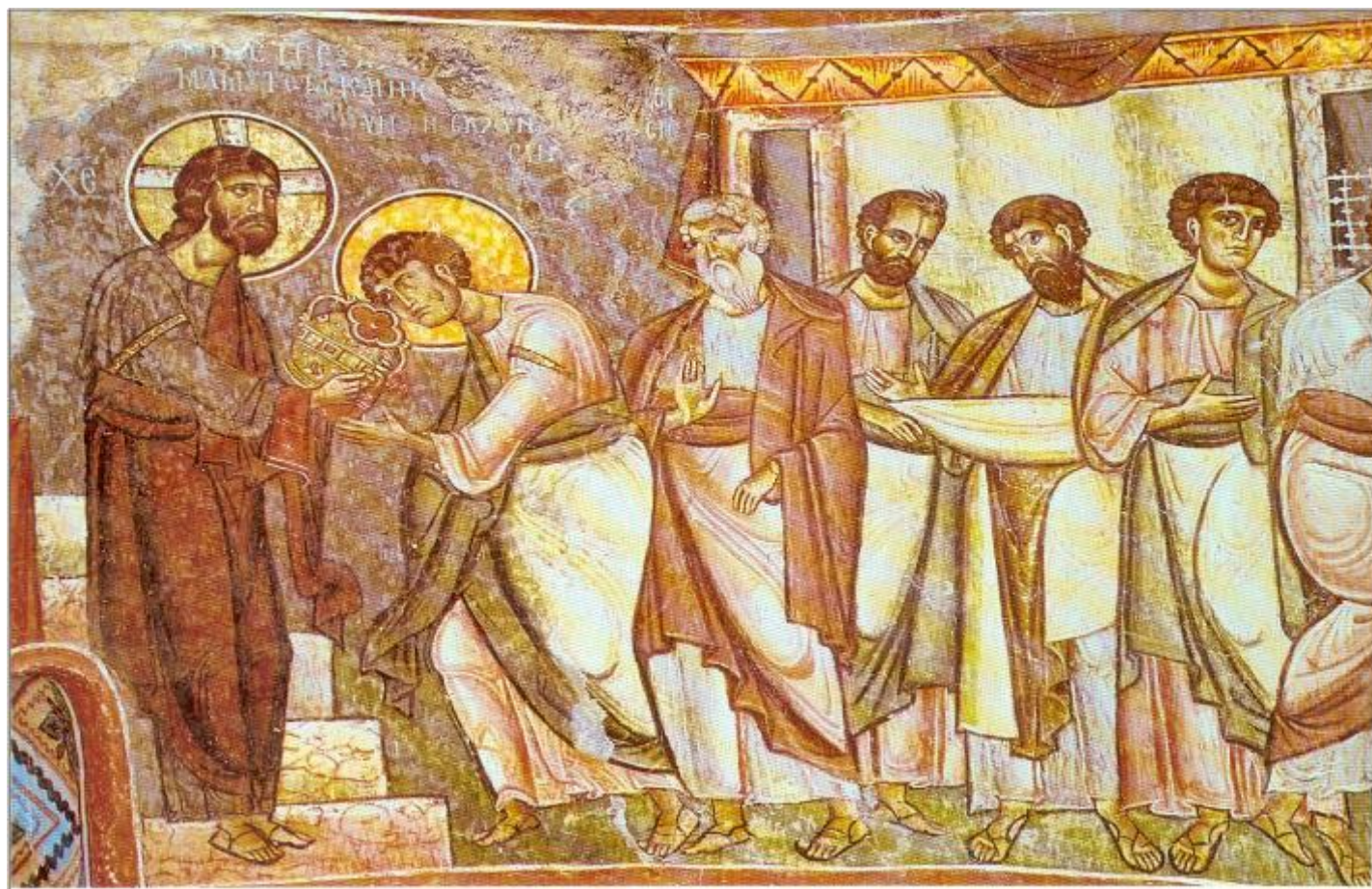
Εικόνα 28

Σικελία, Παλέρμο.
Carella. Ψηφιδωτό.
Η εικονογράφηση
του τρούλου, πριν
από 1143.

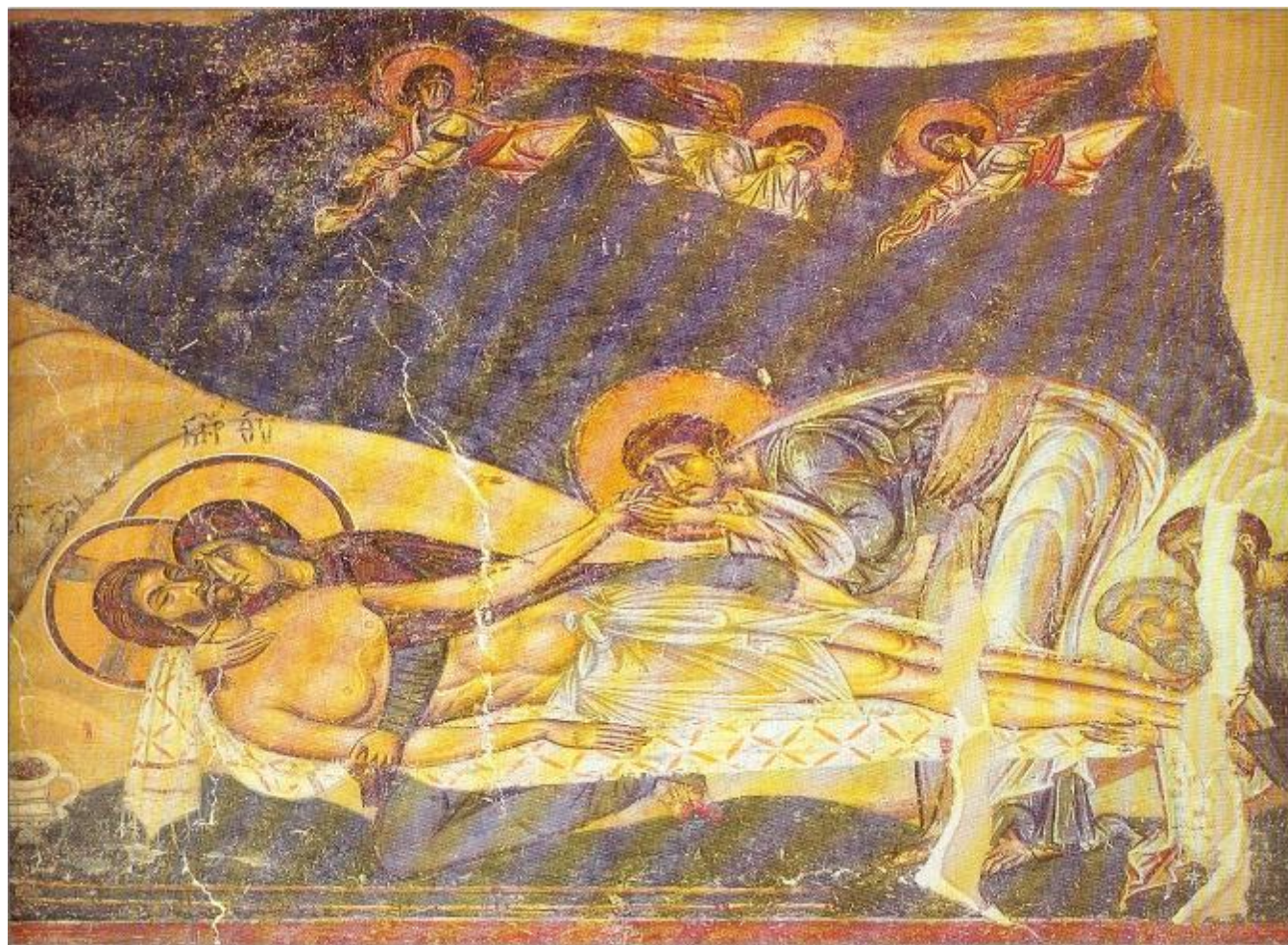
Εικόνα 29

Κύπρος. Παναγία
της Ασίνου.
Τοιχογραφία.
Η Κοινωνία των
Αποστόλων,
1105-1106.

Εικόνα 30

Νέρεζι. Άγιος
Παντελεήμων.
Τοιχογραφία. Ο
Επιτάφιος Θρήνος-
Ενταφιασμός του
Κυρίου, 1164.

Εικόνα 31

Νέρεζι. Άγιος
Παντελεήμων.
Τοιχογραφία. Η
Αποκαθήλωση, 1164.

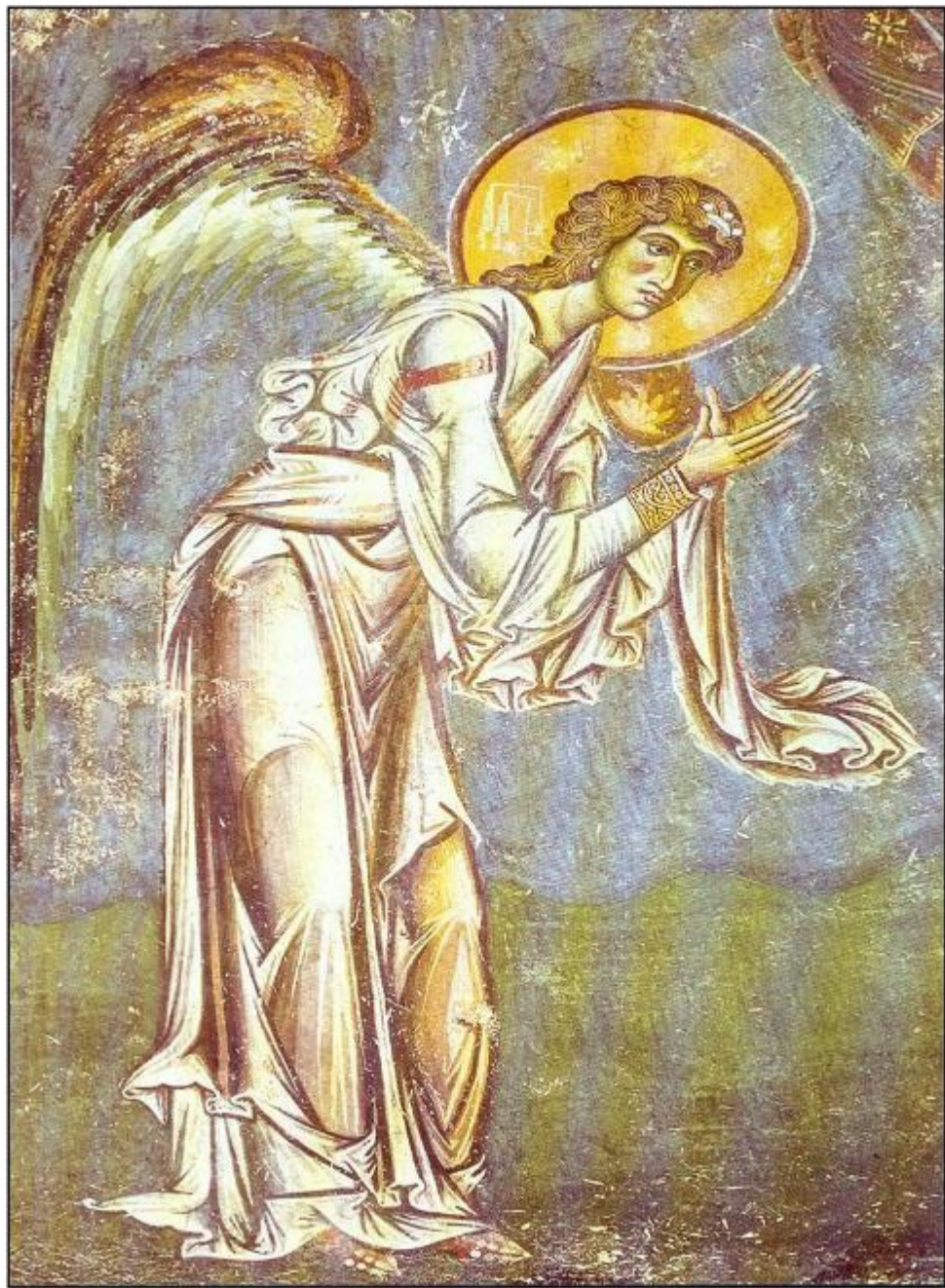
Εικόνα 32

Καστοριά. Άγιοι
Ανάργυροι.
Τοιχογραφία. Ο
Ενταφιασμός, π.
1180.

Εικόνα 33

Κουρμπίνοβο. Άγιος
Γεώργιος.
Τοιχογραφία.
Σεβίζων αρχάγγελος,
1191.

Εικόνα 34

Μέγαρα. Άγιος
Ιερόθεος.
Τοιχογραφία.
Εικονογράφηση του
τρούλου.

Εικόνα 35

Κύπρος. Παναγία
Αράκου.
Τοιχογραφία.
Εικονογράφηση του
τρούλου, 1142.

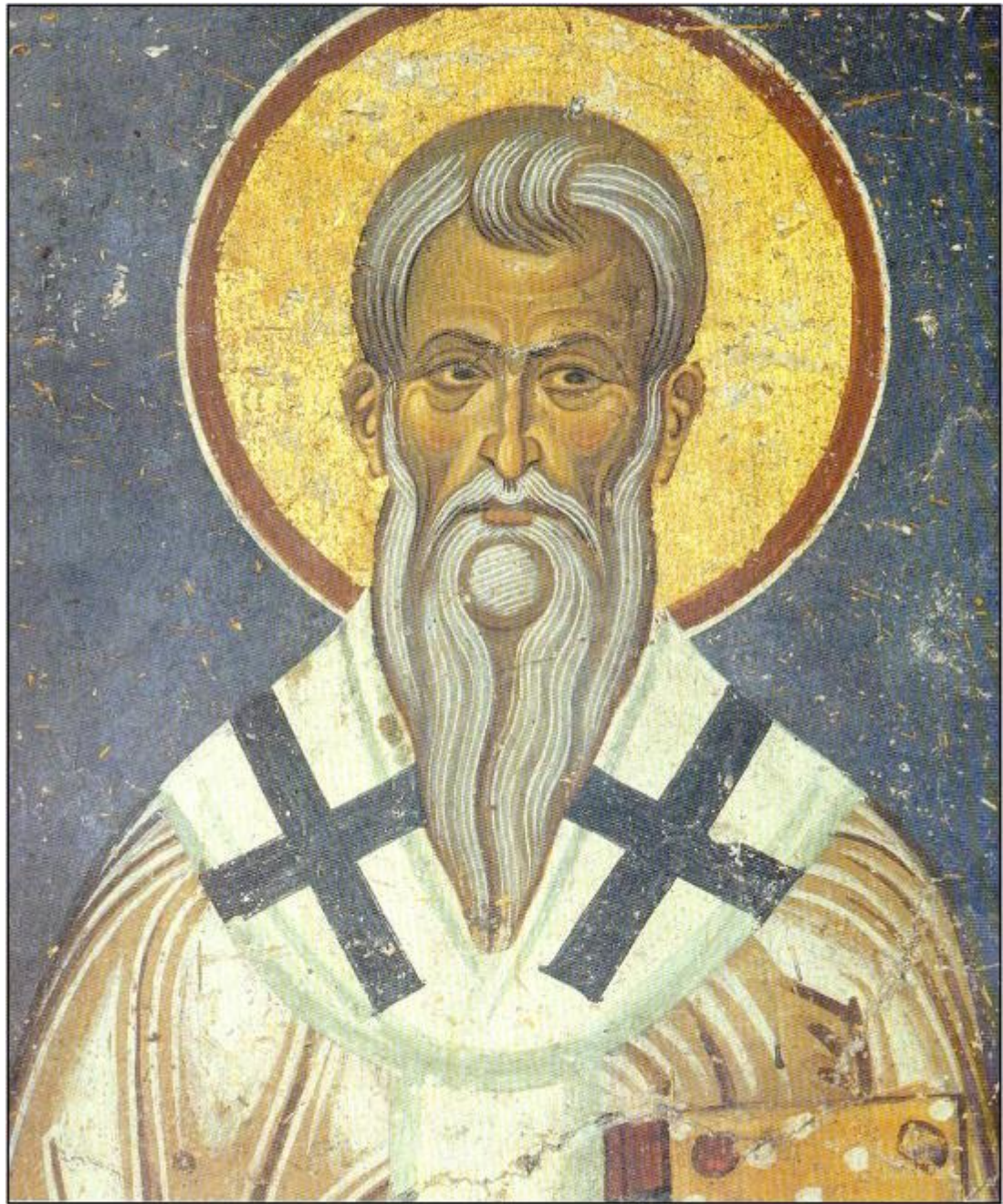
Εικόνα 36

Θεσσαλονίκη. Μονή
Λατόμου.
Τοιχογραφία. Η
Γέννηση
(λεπτομέρεια), π.
1160.

Εικόνα 37

Πάτμος. Μονή Αγίου
Ιωάννου του
Θεολόγου,
παρεκκλήσιο της
Παναγίας.
Τοιχογραφία.
Ιεράρχης, τέλος 12^{ου}
αι.

Εικόνα 37

Πάτμος. Μονή Αγίου
Ιωάννου του
Θεολόγου,
παρεκκλήσιο της
Παναγίας. Η
φιλοξενία του
Αβραάμ.

Εικόνα 39

Σικελία. Μονρεάλε.
Μητρόπολη.
Ψηφιδωτό. Η
Δημιουργία του
κόσμου (τμήμα),
1180-1190.

Εικόνα 40

Βενετία. Άγιος Μάρκος.
Ψηφιδωτό. Η Δημιουργία των ζώων της ξηράς, α' μισό 13^{ου} αι.

Εικόνα 41

Βενετία. Άγιος
Μάρκος, Ψηφιδωτό.
Η Προδοσία, 1180-
1190.

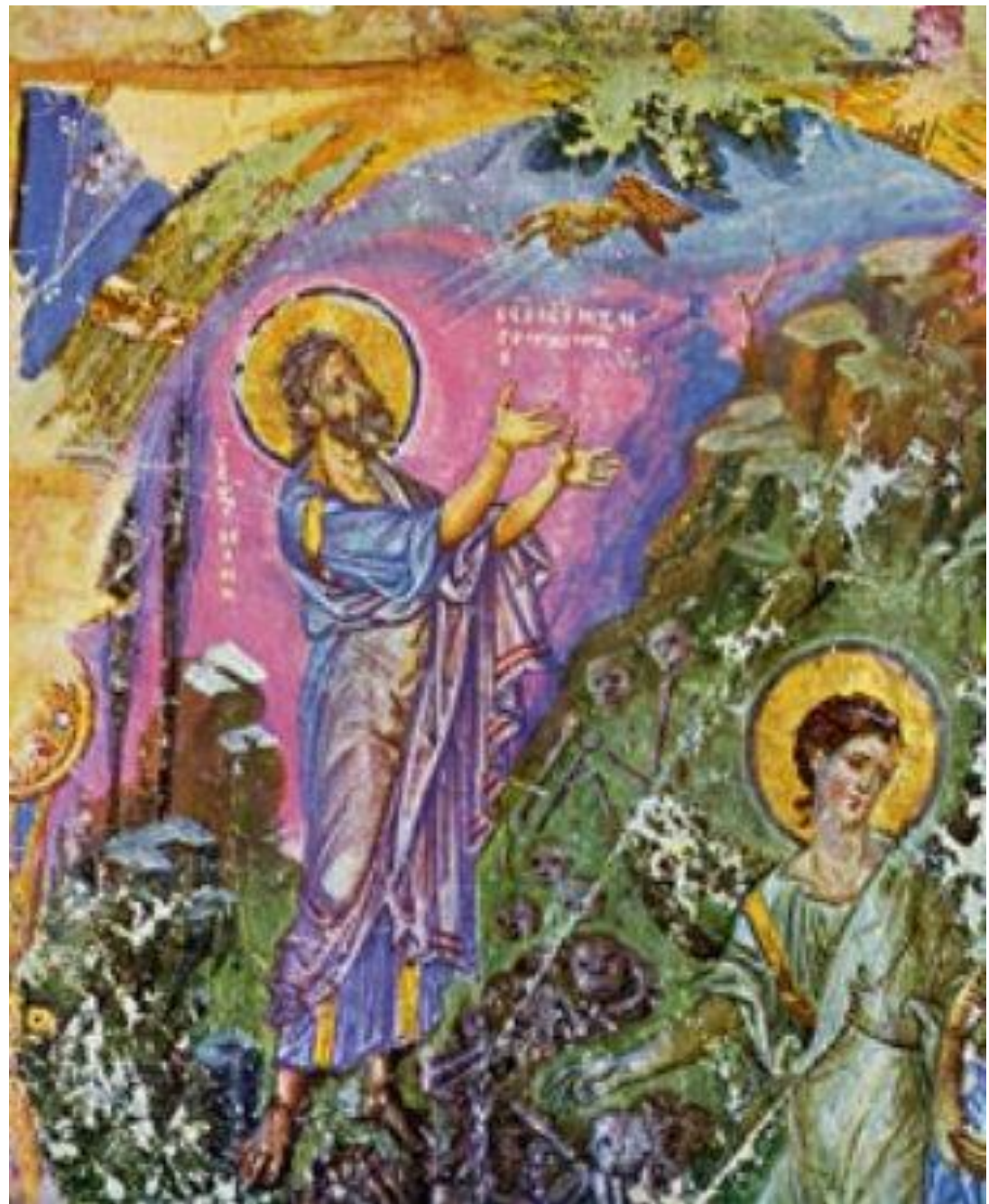
Εικόνα 42

Εικόνα. Η Παναγία
του Βλαντιμήρ, π.
1130.

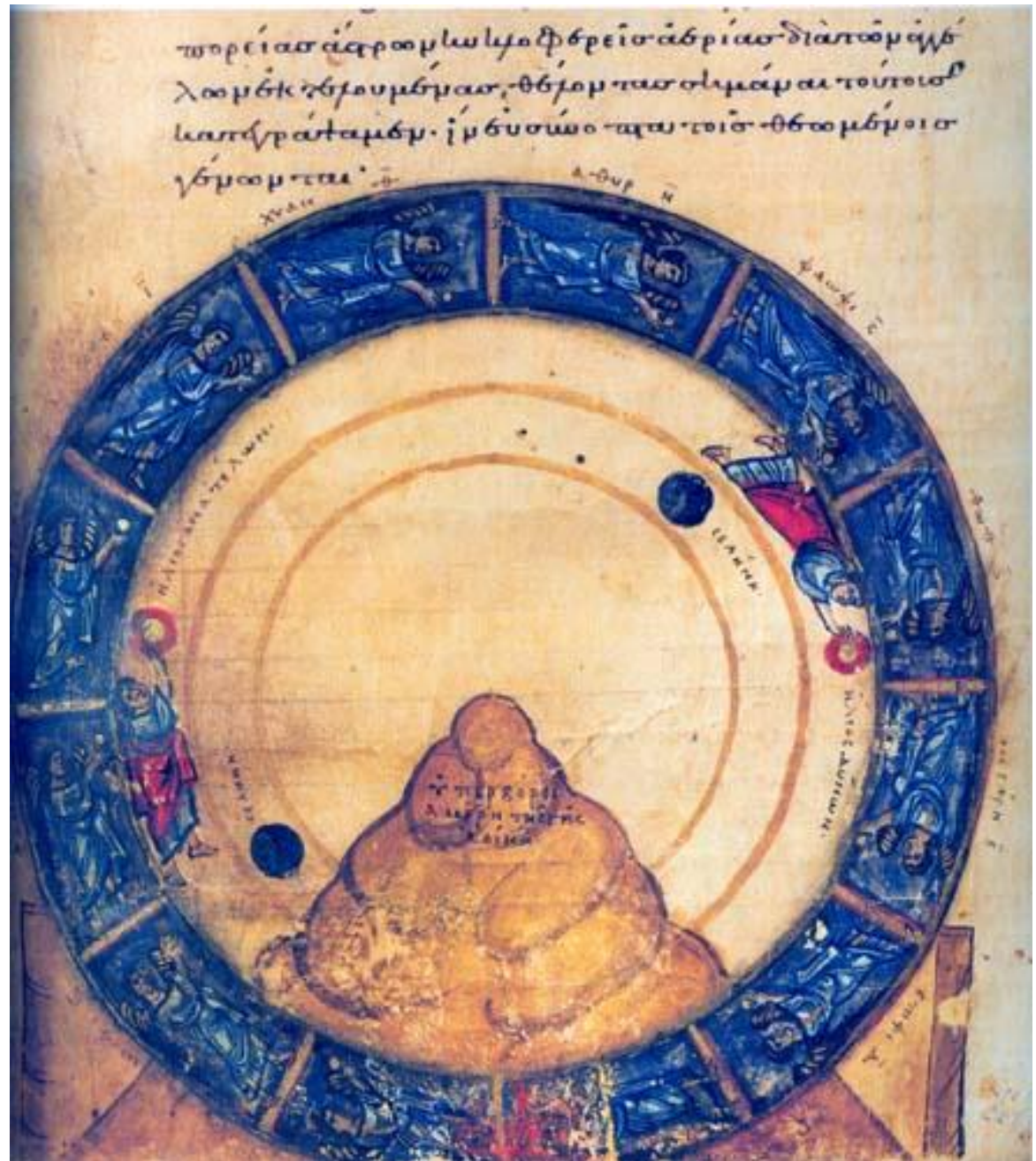
Εικόνα 43

Κώδικας gr. 510 των
Παρισίων. Το Όραμα
του Ιεζεκιήλ, ίσως
879.

Εικόνα 44

Χριστιανική
Τοπογραφία Κοσμά
του Ινδικοπλεύστη,
β' μισό 9^{ου} αι.

Εικόνα 45

Ειλητάριο του
Ιησού του
Ναυή,
Biblioteca
Apostolica
Vaticana. Η
συνάντηση
του Ιησού του
Ναυή με τον
αρχάγγελο
Μιχαήλ, π.
950.

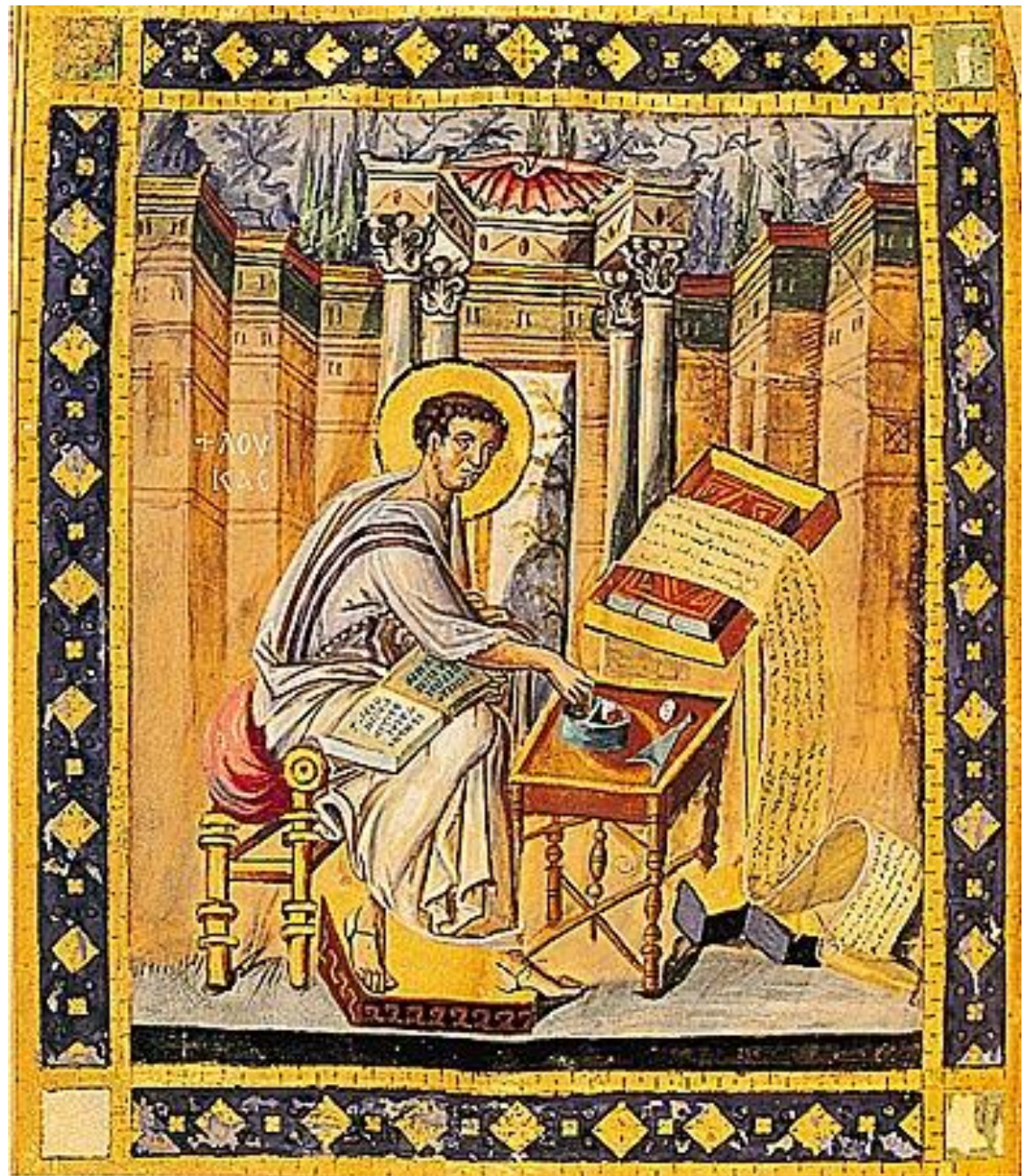
Εικόνα 46

Ψαλτήρι 139 της
Εθνικής Βιβλιοθήκης
Παρισίων. Ο Δαβίδ
και η Μελωδία, α΄
μισό 10^{ου} αι.

Εικόνα 47

Τετραευάγγελο
μονής Σταυρονικήτα.
Ο ευαγγελιστής
Λουκάς, 950-960.

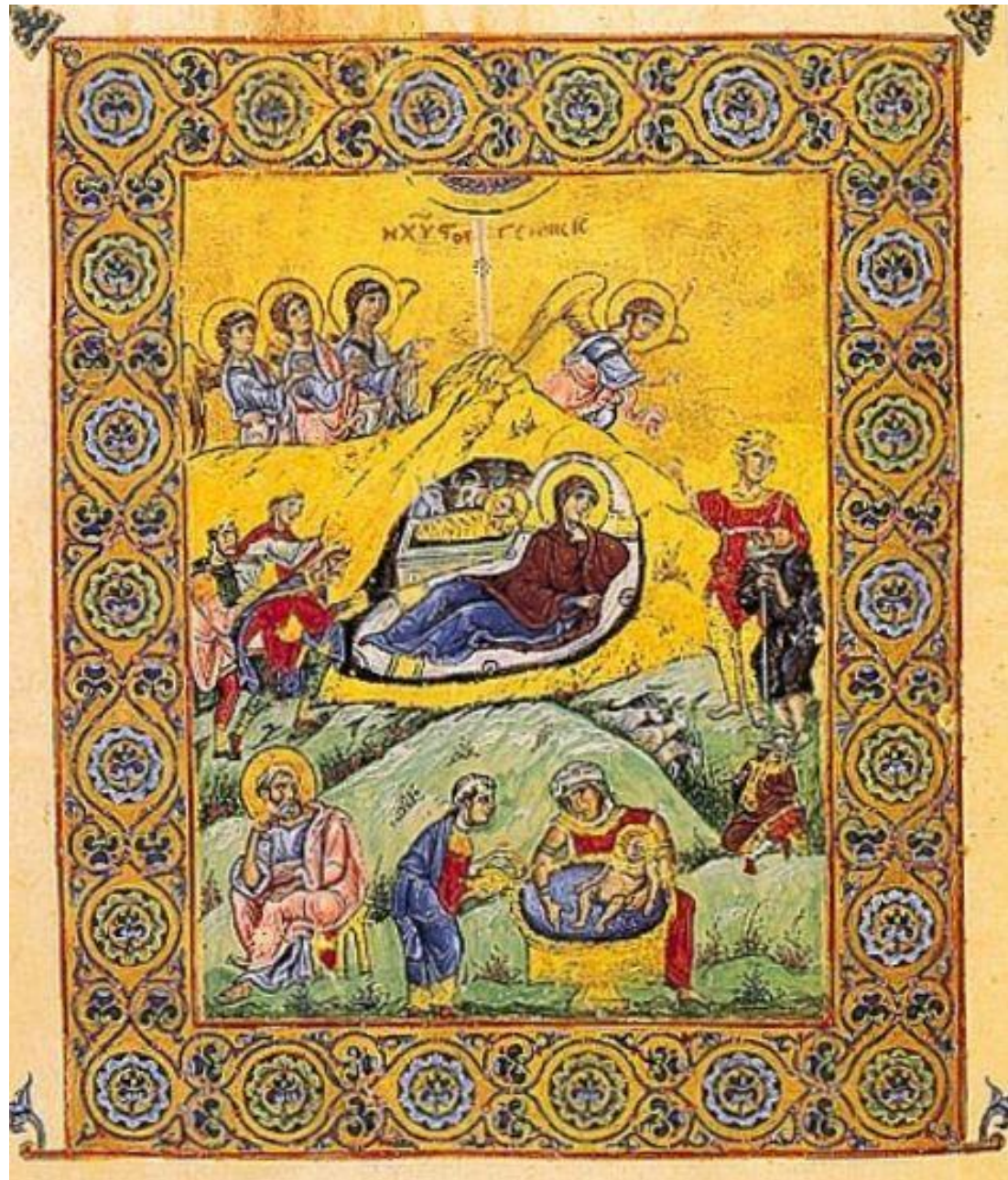
Εικόνα 48

Σινά. Μονή Αγίας
Αικατερίνης. Ο
Χριστός, π. 1000.

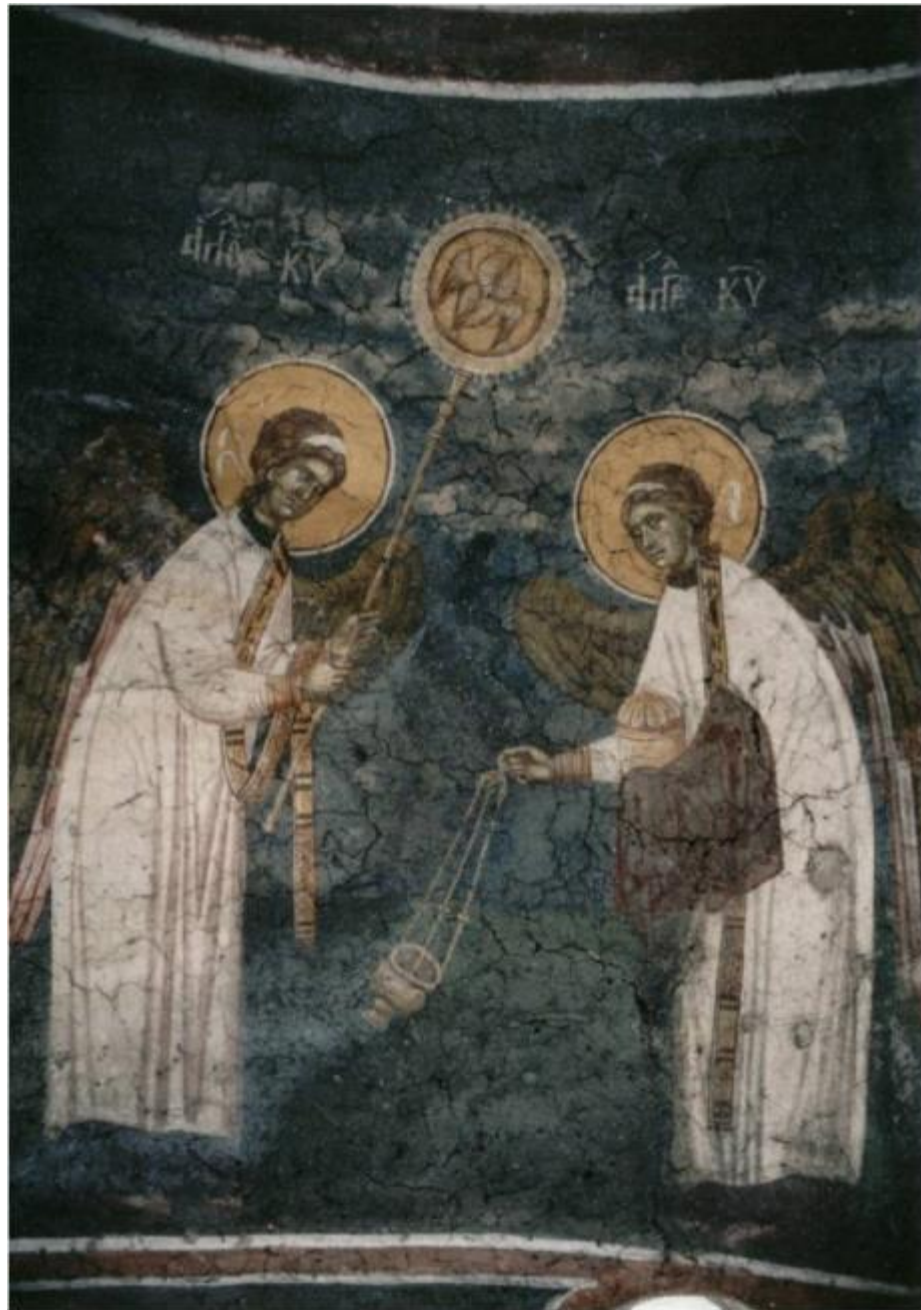

Εικόνα 49

Ευαγγελιστάριο «του αυτοκράτορα Φωκά» στη μονή Μεγίστης Λαύρας. Η Γέννηση, 1120-1130.

Εικόνα 50

Εικόνα 51

Εικόνα 52

Εικόνα 53

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών Στουφή - Πουλημένου Ιωάννα. «Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία. Μεσοβυζαντινή Τέχνη (843-1204) Ζωγραφική». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
opencourses.uoa.gr/courses/THEOL100/

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες: 1-5, 6-10, 12-16, 18-26, 29-46, 48-54 Copyrighted από το βιβλίο: Στουφή-Πουλημένου, Ι. (2013). *Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*. Αθήνα: Εκδόσεις «Παρρησία», σελ. 309-371.

Εικόνες: 5, 15, 50-53 Copyrighted

